

Utbildningsinspektion i Tvärålunds skola och Älvbrinkens skola förskoleklass och grundskola årskurser 1–6, särskola årskurser 1–10

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av Tvärålunds och Älvbrinkens skolor	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten.....	3
Bedömning av verksamheten	5
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	9

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Tvärålunds skola och Älvbrinkens skola den 31 januari–2 februari. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år. Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen samt skolorna, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I skolorna intervjuades rektor, enhetschef, elever, lärare och övrig personal samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte verksamhet och lektioner i förskoleklass, träningsskolan samt årskurserna 2 och 6 i grundskolan. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av Tvärålunds och Älvbrinkens skolor

Tvärålunds skola	Antal elever
Förskoleklass	7
Grundskola	46

Älvbrinkens skola	Antal elever
Förskoleklass	27
Grundskola	192
Särskola	9

Tvärålunds och Älvbrinkens skolor är två av fem skolor inom samma rektorsområde. De övriga är Hällnäs skola, Granö skola och Åmsele skola. Utbildningsinspektionen av dessa skolor redovisas i en annan rapport.

Utbildningen vid Tvärålunds skola omfattar förskoleklass samt grundskola årskurserna 1–6. Utbildningen vid Älvbrinkens skola omfattar förskoleklass, grundskola årskurserna 1–6 samt särskola årskurserna 1–10. Skolbarnsomsorg är lokal- och verksamhetsmässigt integrerad i båda skolorna.

Den pedagogiska personalen arbetar i arbetslag. Eleverna vid Tvärålunds skola är organiserade i årskursvisa och åldersblandade klasser medan eleverna vid Älvbrinkens skola är organiserade årskursvis med undantag av särskolan. Vid båda skolorna finns förskoleklasser integrerade i skolans lokaler.

Tvärålunds skola, som byggdes på 1980-talet, ligger centralt i byn Tvärålund. Skolan består av en låg mindre byggnad med sex klassrum, matsal och lokal för träslöjd. Lokalerna är små och grupprum saknas. Bygdegårdens gymnastiksal används för undervisning i idrott och hälsa. I skolan finns också ett mindre kommunbibliotek. Utemiljön erbjuder närhet till vacker natur.

Älvbrinkens skolas lokaler har tidigare varit både hotell och hälsocentrum. Lokalerna togs i bruk år 1998 och håller god standard. Välutrustade undervisningslokaler för musik, idrott och hälsa samt slöjd finns att tillgå. Skolan inrymmer ett mindre bibliotek men elever och personal besöker oftare det stora kommunbiblioteket som ligger i närheten. Utemiljön erbjuder både asfaltytor, gräsplaner, närhet till skog och älv och många olika slag av aktiviteter. Innemiljön upplevs av personal och elever som lugn och trevlig.

Antalet elever på Älvbrinkens skola har minskat de senaste åren. På Tvärålunds skola har elevantalet varit stabilt.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Tvärålunds skola och Älvbrinkens skola och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Skolorna bedriver ett medvetet hälsofrämjande arbete och prioriterar friskvård och rörelse. Elever och föräldrar beskriver stämningen som positiv i de båda skolorna. Elevernas lärandemiljö vid Älvbrinkens skola präglas också av arbetsglädje liksom en trivsamt och lugn stämning. Inspektörerna bedömer dock att

Tvärålunds skola måste fortsätta arbetet med att skapa en trygg lärandemiljö för eleverna i de högre årskurserna.

Skolorna genomför de nationella ämnesproven i årskurs 5 och når överlag goda resultat. Kunskapsresultaten i andra ämnen än svenska, engelska och matematik är enligt inspektörerna svåra att bedöma. Skolorna saknar en tydlig systematik för att följa upp och visa på resultaten i samtliga ämnen och behöver således förbättra detta arbete.

Inspektörerna bedömer att skolorna i huvudsak har ett fungerande system för kvalitetsarbete och kvalitetsredovisning. Arbetet liksom kvalitetsredovisningens innehåll och utformning har dock utvecklats mera på Älvbrinkens skola än på Tvärålunds skola. Kvalitetsarbetet bör också tydligare omfatta skolornas kunskapsresultat samt särskolans verksamhet.

Inspektionen visar att det finns brister avseende elevernas tillgång till utbildning i Tvärålunds skola. Skolan genomför inte undervisning i ämnet teknik och utbudet inom elevens val består inte av ett allsidigt utbud av ämnen.

Det finns enligt inspektörernas bedömning således behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Tvärålunds skolas arbete med att skapa en trygg lärandemiljö för eleverna i de högre årskurserna.
- Skolornas uppföljning och analys av kunskapsresultaten i samtliga ämnen.
- Kvalitetsarbetet bör förbättras och kvalitetsredovisningarna utvecklas så att de tydligare innehåller en bedömning av i vilken mån skolorna har nått de nationella målen. Kvalitetsredovisningen av särskolans verksamhet behöver tydliggöras.
- Tvärålunds skolas arbete med elevernas inflytande och möjlighet att påverka.
- Skolorna behöver säkerställa att hemmet informeras skyndsamt om det uppstår problem och svårigheter för en elev.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Styrningen och ledningen av Tvärålunds skola är inte förenlig med författningarnas krav. För eleverna är rektorsfunktionen delad och det finns inget tydligt ledningsansvar för den pedagogiska utvecklingen av Tvärålunds skola (2 kap. 2 § skollagen och 1 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Vid Tvärålunds skola genomförs inte undervisning i ämnet teknik. Eleverna ges därför inte förutsättningar att nå målen för ämnet i årskurs 5 (2 kap. 6 § grundskoleförordningen).
- På Tvärålunds skola kan eleverna endast välja ett ämne inom ramen för elevens val. Utbudet kan inte sägas vara ett allsidigt urval av ämnen och måste utökas (2 kap. 20 § grundskoleförordningen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanerna för det obligatoriska

skolväsendet, Lpo 94, respektive för de frivilliga skolformerna, Lpf 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Kunskap, utveckling och lärande

Inspektörerna bedömer att eleverna i förskoleklasserna ges goda förutsättningar att utvecklas i den riktning som målen för skolformen anger. Förskolans pedagogik med lek, omsorg, skapande och barns eget utforskande får tydliga genomslag i verksamheten. Språklekar är återkommande aktiviteter och vid Älvbrinkens förskoleklasser är matematik och teknik prioriterade områden. Förskoleklasserna samarbetar med årskurs 1 i olika temaarbeten. Engagerad personal skapar intresse och en nyfikenhet att lära.

Skolorna genomför de nationella ämnesproven i årskurs fem. Älvbrinkens skola uppvisar goda resultat för år 2005. Enligt skolans senaste kvalitetsredovisning uppnådde i stort alla elever målen i svenska, matematik och engelska. I jämförelse med resultaten från åren 2003 och 2004 har resultaten förbättrats år från år. I kvalitetsredovisningen förklaras den positiva utvecklingen med den kontinuerliga lästräningen och uppföljningen av elevernas läsutveckling. De åtgärdsprogram som utarbetats för elever som inte nått målen samt mindre undervisningsgrupper i matematik och engelska har också gett resultat.

Även vid Tvärålunds skola har resultaten på de nationella ämnesproven förbättrats de senaste tre åren. År 2005 uppnådde nästan samtliga elever målen i svenska, engelska och matematik.

Enligt läroplanen skall utforskande, nyfikenhet och lust att lära utgöra en grund för undervisningen. Det är således viktigt att undervisningen innehåller utmaningar för eleverna samt stimulerar elevernas nyfikenhet och lust att lära. Inspektörerna kan konstatera att elevernas intresse och lust för att lära var betydligt mera märkbar bland de äldre eleverna vid Älvbrinkens skola än vid Tvärålunds skola. Mot bakgrund av ovanstående behöver skolan se över sina arbetsätt, arbetsformer och innehållet i undervisningen. Ett exempel är hur datorerna används i undervisningen. I intervjuer framkommer önskemål från de äldre eleverna att i högre utsträckning använda datorerna i undervisningen. Personalen säger sig dock ha begränsade kunskaper om hur datorer kan användas som ett pedagogiskt hjälpmedel.

Resultat av arbete med normer och värden

Stämningen vid de båda skolorna beskrivs av elever och föräldrar som genomgående positiv. Vid Älvbrinkens skola präglas elevernas lärandemiljö av arbetsglädje liksom en trivsamt och lugn stämning. Av den elevenkät som skolan genomfört framgår att 96 procent av eleverna trivs bra eller ganska bra i skolan. Föräldrarnas bedömning av elevernas trygghet är också hög. I skolans kvalitetsredovisning framgår dock att 31 procent av eleverna känner sig rädda för någon på skolan och att 40 procent av eleverna upplever att någon ofta gör dem ledsna. Personalen beskriver också att det ofta uppstår konflikter på rasterna som någon vuxen behöver hjälpa till att reda ut. I de fall kränkande språkbruk och kränkande behandling förekommer arbetar personalen med att snabbt reagera och diskutera med eleverna. Mot bakgrund av de senaste resultaten kommer skolan att följa upp ovanstående med en ny elevenkät under vårterminen 2006.

Vid inspektionen framkommer att det vid Tvärålunds skola varit mycket oro ute på rasterna. Likaså framkommer uppgifter om att kränkningar och hårt språkbruk förekommer bland de äldre eleverna. Respekten mellan elever och

gentemot vuxna har också minskat. Inspektionen visar att Tvärålunds skola har gjort en speciell satsning på värdegrundsarbetet. Inspektörerna bedömer dock att skolan måste fortsätta arbetet med att skapa en trygg lärandemiljö för eleverna i de högre årskurserna (se vidare även under bedömning av verksamheten).

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

I sitt arbete med att motverka mobbning och kränkningar utgår båda skolorna från kommunens handlingsplan mot kränkande behandling. Skolorna har även utarbetat lokala handlingsplaner. Information om handlingsplanerna och dess innehåll ges till föräldrar i samband med att eleven börjar skolan och vid första föräldramötet. Eleverna får denna information i början av varje läsår.

Kommunens handlingsplan beskriver dels hur det förebyggande arbetet ska bedrivas och dels vilka åtgärdande insatser som skolorna ska vidta vid uppkomna situationer. Enligt läroplanen skall hemmet informeras om det uppstår problem och svårigheter för en elev. Vid inspektionen framkommer dock en otydlighet när föräldrar ska kontaktas och informeras i de fall deras barn är inblandade i kränkande behandling. Anvisningarna är inte tydliga i handlingsplanerna. Mot bakgrund av detta är det viktigt att skolorna säkerställer att föräldrar kontaktas skyndsamt.

Älvbrinkens skola har ett organiserat rastvaktssystem. Två till tre lärare finns alltid ute på skolgården vid varje rasttillfälle. Skolan har sedan flera år tillbaka även ett rastkompissystem. Två elever från årskurs 6 ansvarar en vecka i taget för att alla ska trivas på rasterna och att vuxna kontaktas vid behov. Rastvakternas arbete följs upp och avrapporteras till rektorn varje vecka. Tvärålunds skola har ett faddersystem där äldre elever tar hand om de yngre.

Tvärålunds skola har, som tidigare nämnts, genomfört en speciell satsning på värdegrundsarbetet. Skolan har tagit hjälp av en konsult som vid ett antal tillfällen arbetat med eleverna, både individuellt och i grupp. Rektorn har också varit inkopplad och haft enskilda samtal med eleverna men har inte haft möjlighet att följa upp varje elev. Även personalen arbetar med att bemöta eleverna men upplever osäkerhet i arbetet då de inte når tillräckliga resultat. Inspektörerna bedömer att skolan måste fortsätta arbetet med att skapa en trygg lärandemiljö för eleverna i de högre årskurserna. I det arbetet har också rektorn en viktig roll. Skolverket vill också uppmärksamma skolan på att det från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Kommunen är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete och bland annat se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje skola och förskola. I planen skall åtgärder redovisas och den skall följas upp varje år.

Skolorna har ett medvetet hälsofrämjande arbete. Inom skolans val har båda skolorna valt att prioritera friskvård och rörelse med morgonpromenader varje vecka. Erfarenheterna är överlag positiva.

Elevrådet på Älvbrinkens skola består av två elever från varje klass i årskurserna 3–6 samt en representant från träningsskolan. Elevrådet träffas en gång i månaden och föregås av klassråd. Eleverna upplever att rektorn, som är med på träffarna, lyssnar och att eleverna får gehör för sina frågor.

Några formella samverkansorgan som klassråd och elevråd finns inte vid Tvärå-lunds skola. Eleverna där upplever att de har begränsad möjlighet att påverka och efterlyser forum för att diskutera och framföra sina önskemål. I skolans verksamhetsplan är ett av de prioriterade målen att eleverna skall ha inflytande över sin egen inläring och att klassråd ska hållas i alla klasser en gång per månad. Inspektörerna bedömer att skolan behöver arbeta med att öka elevernas möjligheter till inflytande och delaktighet.

Organisation och arbetssätt i undervisningen

Personalen vid Älvbrinken skola är organiserad i flera olika arbetslag. Förskoleklass, årskurs 1 och 2, träningsskolan samt fritidshem bildar ett arbetslag. Årskurserna 3 och 4 bildar ett arbetslag medan årskurs 5 och 6 har var sitt arbetslag. Arbetslagen har stort inflytande över sin egen verksamhet och tar ansvar för elevernas utveckling, såväl socialt som kunskapsmässigt. Arbetslagen försöker nyttja varandras kompetens på bästa sätt bland annat genom att parallelllägga scheman för basämnena. Schemaläggningen planeras så att den även tar hänsyn till specialpedagogerna och elever i behov av särskilt stöd.

Särskolans verksamhet omfattar både elever i träningsskola och grundsärskola. Träningsskolans elever är indelade i två små klasser sammansatta efter ålder och mognadsnivå. Undervisningen utgår från träningsskolans kursplaner och de fem ämnesområdena. Grundsärskoleeleverna får sin undervisning i grundskoleklass och undervisas utifrån grundsärskolans kursplaner. I alla klasser finns assistenter som hjälp och stöd till eleverna. De båda träningsskoleklasserna har gemensam undervisning en dag i veckan. Klasserna samarbetar också med grundskolan, exempelvis när elever från årskurs 3 kommer och räknar och läser med träningsskolans elever.

Vid inspektionen visar personal och elever ett stort intresse och engagemang för utvecklingsarbete. Älvbrinken skola har under flera år arbetat i ett EU-finansierat projekt som handlat om företagsamhet i skolan i bemärkelsen framtidstro, kreativitet och lust att göra något. Projektet har omfattat hela Västerbottens län, med skola, näringsliv och samhälle i nära samarbete. Älvbrinkens skola har även deltagit i projekt som har handlat om medeltiden, design, företag i Vindeln, vikingaslöjd och en skolträdgård.

Utvärdering och bedömning av lärandet

Skolorna har en tydlig uppföljning och dokumentation av elevernas kunskapsutveckling i ämnet svenska. Elevernas läsutveckling följs upp en gång per termin med hjälp av läs- och skrivutvecklingsschema, LUS. För att få en helhetsbild av eleven och dennes läskunskaper kompletterar skolorna med tester som fonolek, vårtestet, DLS och läskedjor. Skolorna i rektorsområdet har också utformat en lokalt bearbetad kursplan i svenska från förskoleklass till och med årskurs 6.

Vid utvecklingssamtalen, som genomförs en gång per termin, diskuteras i vilken mån eleven uppnått målen. Elever och personal förbereder sig med olika frågeställningar och samtalen dokumenteras och följs upp vid nästa utvecklingssamtal. Individuella utvecklingsplaner upprättas inte men arbetet med att implementera dessa har påbörjats. Från och med den 1 januari 2006 ställs krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan för varje enskild elev vid utvecklingssamtalet. Inspektörerna vill därför framhålla vikten av att skolorna upprättar dessa planer.

Inspektörerna bedömer att skolorna har metoder för att följa den enskilde elevens utveckling, särskilt i ämnet svenska, men behöver utveckla uppföljning och analys av kunskapsresultaten även i övriga ämnen. Det är också angeläget att skolorna tydliggör och konkretiserar målen i alla ämnen för eleverna.

I träningsskolan används inga färdiga diagnoser, utan individuella mål sätts upp och utvärderas i de individuella utvecklingsplanerna som upprättats för alla elever. Målen utvärderas i slutet av varje läsår och vid utvecklingssamtalen. Även portfolio används för att dokumentera elevernas kunskapsutveckling. Inspektörerna bedömer att träningsskolans lärare följer den enskilde elevens utveckling och lärande.

Arbetet med stöd

Vindelns kommun har upprättat en handlingsplan för hur skolorna ska arbeta med åtgärdsprogram och elevvårdskonferenser. Målsättning är att alla på skolan skall bidra till att elever får det stöd och den hjälp de behöver. Stödet ska också i första hand ges inom den grupp eleven tillhör.

Om en lärare bedömer att en elev riskerar att inte nå målen konsulteras elevvårdsteamet som består av rektorn, kurator, skolsköterska och specialpedagog. Teamet diskuterar möjliga lösningar och vem som ska ansvara för eventuella åtgärder. Berörd lärare och personal från elevvårdsteamet arbetar fram åtgärdsprogram tillsammans med elev och förälder. Om inte insatta åtgärder lyckats trots olika typer av åtgärder görs en anmälan om elevvårdskonferens till rektorn.

Det specialpedagogiska stödet till eleverna ges både individuellt och i mindre grupper utanför klassrummet. Specialpedagogerna strävar dock mot ett mera inkluderat arbetssätt och har också som uppgift att handleda klasslärarna som ofta ber om hjälp. Vid behov eller misstanke om dyslexi testas eleven av specialutbildad lärare vid skolan. Dessutom har skolan tillgång till handledning från Specialpedagogiskt centrum i Umeå. Likaså har Älvbrinkens skola fått hjälp och handledning från Specialpedagogiska institutet.

Ett nytt samarbete, kallat "Villgott", har startat upp mellan skolan och socialtjänsten. Syftet med samarbetet är att tidigt uppmärksamma svårigheter i barnens närmiljö och avser sådant som skolan själv inte har kunnat lösa.

Vid inspektionen framkommer uppgifter om att alla elever inte får det stöd de är i behov av. Elever som diskuterats på elevvårdskonferenser prioriteras. Synpunkter på att åtgärder sätts in för sent kom också fram. Mot bakgrund av ovanstående måste skolorna säkerställa att samtliga elever får det stöd de har rätt till.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Vindelns kommun har arbetat fram tydliga anvisningar för hur kvalitetsarbetet i förskola och skola ska bedrivas. Alla skolor ska arbeta fram kvalitetsredovisningar med samma struktur och innehålla samma rubriker och nyckeltal. Bedömningar ska göras utifrån varje enskilt mål och resultat kopplade till målen ska presenteras.

Utvärdering av måluppfyllelse görs med hjälp av elev- föräldra- och personalenkäter. Måluppnåelsen bedöms i en skala 1 till 6. Skalan är hämtad från Skolverkets BRUK-material för kvalitetsarbete. Resultaten av dessa bearbetas och kommenteras av personalen och nya mål upprättas. Åtgärder för att nå målen diskuteras och formuleras. Ambitionen är att kvalitetsredovisningen ska ses som ett verktyg för att utveckla den egna verksamheten. Förståelse finns för att kvalitetsredovisningen måste göras men all personal ser inte kopplingen till det egna pedagogiska arbetet.

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. skall även särskolans verksamhet kvalitetsredovisas och innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen förverkligats och vilka åtgärder särskolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kommunens kvalitetsredovisning anges att särskolans verksamhet redovisas i kvalitetsredovisningen för Älvbrinkens skola. Mot bakgrund av att särskolverksamheten i hög grad bedrivs integrerat med grundskolverksamheten redovisas den inte separat i skolans kvalitetsredovisning. Detta får till följd att det är svårt att få information om hur kommunen bedömer särskoleverksamhetens resultat.

Inspektörerna bedömer att skolorna i stort sett har ett fungerande system för kvalitetsarbete och kvalitetsredovisning men vill framhålla att redovisningarna ger en begränsad bild av hur väl skolorna lyckas inom området kunskaper. Kvalitetsarbetet liksom kvalitetsredovisningens innehåll och utformning har utvecklats mera på Älvbrinkens skola än på Tvärålunds skola. Här finns en otydlighet vad gäller kopplingen mellan mål, metod, resultat, måluppfyllelse samt vilka åtgärder för utveckling skolan vill vidta. Inspektörerna vill även lyfta fram betydelsen av att rektorn och personal får en samsyn i arbetet med kvalitetsredovisningen för att kunna se den som ett redskap i skolornas utvecklingsarbete. Likaså bör föräldrar på Tvärålunds skola få kännedom om kvalitetsredovisningens innehåll.

Skolledningen

Skolorna har samma rektor. Rektorsområdet består av ytterligare tre skolor; Granö skola, Hällnäs skola och Åmsele skola. Rektorn är placerad på Älvbrinkens skola som är belägen inne i centralorten. På Tvärålunds skola finns en enhetschef som är underställd rektorn. Förutom att hantera läromedelsbudgeten har enhetschefen även personalansvar och genomför medarbetar- och lönesamtal med sin personal. Rektorn besöker områdets skolor i varierad omfattning utifrån uppkomna behov. Därutöver träffar rektorn enhetscheferna en gång i månaden.

Inspektionen visar på brister i nuvarande ledningsorganisation. Det finns en osäkerhet bland enhetschef och personal vem som ansvarar för olika områden. Inspektörerna kan konstatera att personalen på skolorna ibland tar ansvar för vissa arbetsuppgifter som ligger inom rektorns ansvar. Enligt inspektörerna finns en uppenbar risk för att detta kan leda till att hanteringen av olika ärenden

försvåras och att enhetscheferna och personal övertar ansvar och beslutsrätt från rektorn. Enligt skollagen kan inte rektorsfunktionen delas i förhållande till den enskilda eleven och de beslut som enligt författningarna ska fattas av rektorn får inte delegeras.

Inspektörerna konstaterar vidare att ovanstående får konsekvenser för den pedagogiska ledningen och utvecklingen av skolorna. Rektorn tar visserligen ett ansvar för den pedagogiska utvecklingen av alla skolor men inspektionen visar att styrningen och ledning inom detta område i första hand får genomslag inom Älvbrinkens skola. Ledningsansvaret för övriga skolor består till stor del av att hantera de eventuella problem som finns. Ledningen av övriga skolor sker således mer förvaltande och mindre inriktat mot utveckling. Inspektörernas intryck är att övriga skolor många gånger är självständiga enheter. Ovanstående skall ses mot bakgrund av förutsättningarna för rektorn att fullgöra sina uppgifter. Kommunen har också identifierat brister i ledningsorganisationen och genomför för närvarande en utredning.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Tillgång till utbildning

Inspektionen visar att elevernas tillgång till utbildning i de båda skolorna varierar. Vid Älvbrinkens skola har eleverna överlag god tillgång till utbildning medan Tvärålunds skola måste förbättra verksamheten i några avseenden.

Enligt grundskoleförordningen skall skolorna erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. På Tvärålunds skola kan eleverna i årskurserna 4-6 endast välja ett ämne (slöjd). Inspektörerna bedömer således att utbudet behöver utökas. Vid Älvbrinkens skola genomförs elevens val från årskurs 3. Eleverna har ett flertal ämnen att välja på och har möjlighet att göra nya val efter två veckor.

Tvärålunds skola genomför inte undervisning i ämnet teknik. Brist på material och lärarnas bristande kompetens sägs vara orsaken. Eleverna ges därför inte förutsättningar att nå målen för ämnet i årskurs 5.

Inspektionen visar att eleverna på Älvbrinkens skola ges goda förutsättningar att nå målen i ämnet teknik. Alla klasser, förutom årskurs 1, har teknik på schemat. Skolan använder läromedlet "Skellefteåtekniken" som är ett material med bygg- och konstruktionsuppgifter som sträcker sig från årskurs 1 till 6. Även förskoleklasserna arbetar med teknik och ett eget producerat material.

Vid Tvärålunds skola ingår de natur- och samhällsorienterande ämnena i ett så kallat "OÄ-block", ett begrepp som togs bort när 1994 års läroplan infördes. Eleverna läser ett ämne i taget men någon tydlig bild över hur undervisning i de olika ämnena genomförs framkommer inte. Det är därför särskilt viktigt att skolan noga följer upp elevernas kunskapsutveckling, att skolan har en tydlig planering och att eleverna får tidsmässiga förutsättningar för att nå målen i respektive ämnen inom detta stora område.

Personalresurser

Vindelns kommun har i jämförelse med riket en högre personaltäthet i grundskolan. Detta gäller även för Älvbrinkens och Tvärålands skolor som enligt 2004 års kvalitetsredovisning har en lärartäthet på 8,8 respektive 11,4 lärare per 100 elever (motsvarande för riket är 8,1). All personal har pedagogisk utbildning och undervisar i huvudsak inom de ämnen de har utbildning i.

Fyra specialpedagoger är knutna till Älvbrinkens skola. En av specialpedagogerna arbetar 20 procent av sin tjänst med dyslexiutredningar. Tre av dem är ambulerande mellan rektorsområdets olika skolor. Dessutom finns två specialpedagoger knutna till särskolans undervisning.

Datum	Ort
2006-08-16	Umeå

AnnaCarin Nilsson

Pererik Hagberg

Sten Svanholm